

Základní škola a Mateřská škola
Kamýk nad Vltavou,
příspěvková organizace

**Základní škola a Mateřská škola Kamýk nad Vltavou,
příspěvková organizace**

Kamýk nad Vltavou 141, PSČ 262 63;
tel. 318 677 113; e-mail: skola@zmskamynv.cz

Strategie školy na podporu úspěšnosti žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných

Obsah

1. Legislativní podmínky
2. Program pro rozvoj žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
 - 2.1 Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami
 - 2.2 Konkrétní formy práce s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami
3. Program pro rozvoj žáků mimořádně nadaných a talentovaných
 - 3.1 Vymezení pojmu nadaný žák
 - 3.2 Konkrétní formy práce s žáky mimořádně nadanými a talentovanými
4. Podpůrná opatření
 - 4.1 Postup školy při poskytování podpůrných opatření prvního stupně
 - 4.1.1 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory
 - 4.2 Postup před přiznáním podpůrných opatření druhého až pátého stupně
 - 4.2.1 Zvláštní ustanovení o některých podpůrných opatřeních
 - 4.2.1.1 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení individuálního vzdělávacího plánu
 - 4.2.1.2 Asistent pedagoga
5. Program pomoci žákům při změně vzdělávacího programu
 - 5.1 Přestup žáka – změna vzdělávacího programu
 - 5.2 Konkrétní formy pomoci žákům při změně vzdělávacího programu
6. Závěrečná ustanovení

1. Legislativní podmínky

Vytváření podmínek pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných je uloženo školským zákonem a specifikováno prováděcím předpisem k tomuto zákonu, o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

Včasná a účinná podpora všestranného rozvoje každého dítěte a žáka ze strany rodiny, pedagoga, dalších odborníků a okolní společnosti musí stát na počátku vzdělávací dráhy i ve všech situacích, kdy dítě nebo žák potřebuje zvýšenou podporu.

Cílem je, aby podpora pro děti a žáky, byla poskytnuta: ¹

- „co nejdříve
- co nejflexibilněji (pokud nefunguje jeden přístup, zvolte jiný)
- co nejlehčí (bez negativních vedlejších účinků)
- co nejblíže (proto přednostně v rámci třídy v hlavním vzdělávacím proudu a v rámci školy v hlavním vzdělávacím proudu)
- pouze po nezbytnou dobu.“

Tato aktivita je propojena se systémovou podporou kvality poradenského systému a s financováním podpůrných opatření.

K vytváření vhodných podmínek, forem a způsobů práce pro žáky nadané a mimořádně nadané přispívá systém poradenských služeb. Konkrétní poradenské úkoly škol a školských poradenských zařízení ve vztahu k mimořádně nadaným žákům jsou vymezeny školským zákonem a podrobně rozpracovány v souvisejících vyhláškách, o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních.

Školy, které potřebují metodickou a konzultační pomoc v oblasti identifikace mimořádného nadání a specifik vzdělávání mimořádně nadaných žáků, se mohou obracet na odborné pracovníky v pedagogicko-psychologických poradnách.

¹ Evropská agentura pro rozvoj speciálního vzdělávání, 2003

2. Program pro rozvoj žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

2.1 Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami

Pojmem děti a žáci se speciálními vzdělávacími potřebami označujeme v souladu se školským zákonem vzdělávající se jedince, kteří k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebují poskytnutí podpůrných opatření. Jedná se o nezbytné úpravy ve vzdělávání a školských službách, které odpovídají zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám žáka, a které těmto žákům bezplatně poskytuje škola a školské zařízení.

2.2 Konkrétní formy práce s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

- snažíme se o včasné rozpoznání speciálních vzdělávacích potřeb žáka
- úzce spolupracujeme se školskými poradenskými zařízeními a zákonnými zástupci žáka, pomáháme jim zajistit nejrůznější odborná vyšetření
- vytváříme plán pedagogické podpory a individuálně-vzdělávací plán vycházející z konkrétních potřeb žáka
- pravidelně hodnotíme efektivitu vzdělávání dle individuálního vzdělávacího plánu, přínos a osobní posun žáka
- uplatňujeme individuální přístup k žákům, respektujeme jejich individuální tempo a posilujeme motivaci žáků
- nabízíme žákům individuální konzultace po vyučování nebo před vyučováním
- pro zjišťování úrovně žakových vědomostí a dovedností volíme takové formy a druhy zkoušení, které odpovídají schopnostem žáka
- v hodnocení se zaměřujeme na pozitivní výkony žáka a tím podporujeme jeho poznávací motivace k učení
- jednostranně nezdůrazňujeme nedostatky a chyby žáka
- umožňujeme slovní hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka
- respektujeme zdravotní postižení jednotlivých žáků (např. úlevami v tělesné výchově, osvobozením z výuky tělesné výchovy na základě lékařského doporučení...)

3. Program pro rozvoj žáků nadaných a mimořádně nadaných

3.1 Vymezení pojmu nadaný žák

Za nadaného žáka se považuje především žák, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Za mimořádně nadaného žáka se považuje především žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Mezi charakteristickými rysy a projevy nadaných dětí a žáků bývají uváděny například:

- rané čtenářství
- bohatá slovní zásoba
- dobré vyjadřovací schopnosti
- výborná paměť
- velká zvědavost
- rozsáhlé znalosti
- schopnost řešení problémů
- schopnost logického usuzování a zobecňování
- široký okruh zájmů
- schopnost dlouhodobého soustředění a vytrvalost v oblasti zájmů
- nekonformnost
- vysoká (sebe)kritičnost
- perfekcionismus
- upřednostňování společnosti starších nebo dospělých před vrstevníky
- zvýšený smysl pro morálku a fair play
- smysl pro humor

Skupina nadaných je přitom vnitřně různorodá, jednotliví nadaní vykazují obvykle jen část z výše uvedených charakteristických rysů a projevů.

Tzv. **dvojí výjimečnost** označuje současný výskyt mimořádného nadání a další diagnózy.

Jedná se zejména o souběh mimořádného nadání a:

- specifických poruch učení a/nebo chování
- Aspergerova syndromu
- smyslového a/nebo tělesného postižení

3.2 Konkrétní formy práce s žáky nadanými a mimořádně nadanými

- snažíme se o včasné rozpoznání a podchycení nadání a zájmu žáků
- spolupracujeme s rodiči se snahou je získat pro podporu rozvoje talentu i v domácích podmínkách
- usilujeme o to, aby u mimořádně nadaných a nadaných žáků nedocházelo k výkyvům v chování, k porušování dohodnutých pravidel, a pěstujeme u nich toleranci a ochotu pomáhat při práci žákům méně nadaným nebo s menším zájmem o učení
- vnitřní diferenciací ve vyučování nabízíme žákům zvládnání složitějších úkolů
- vnější diferenciací ve výuce cizích jazyků nabízíme žákům zkvalitnění jejich jazykových znalostí
- zadáváme individuální úkoly
- při skupinovém vyučování využíváme příležitostně nadané žáky jako vedoucí skupin
- nabízíme ucelený systém přípravy na přijímací řízení na střední školy
- nabízíme zapojení do systému školních naučných a sportovních soutěží
- nabízíme zapojení do práce zájmových kroužků
- podporujeme tyto žáky v jejich mimoškolních aktivitách
- zapojujeme nadané žáky do reprezentace školy při různých naučných, sportovních a jiných mimoškolních akcích
- zapojujeme nadané žáky do vystoupení pro veřejnost
- podněcujeme nadané žáky k příspěvkům na webové stránky školy
- oceňujeme jejich mimořádné úspěchy

4. Podpůrná opatření

Podpůrná opatření představují podporu pro práci pedagoga se žákem, kdy jeho vzdělávání v různé míře vyžaduje upravit průběh jeho vzdělávání. Podpůrná opatření jsou definována školským zákonem, podle rozsahu a obsahu se člení do I. – V. stupně. Podpůrná opatření různých stupňů lze kombinovat.

4.1 Postup školy při poskytování podpůrných opatření prvního stupně

Podpůrná opatření prvního stupně může škola uplatnit i bez doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ), a to na základě školou vypracovaného plánu pedagogické podpory. Spočívají v minimální úpravě metod, organizace a hodnocení vzdělávání a nemají normovanou finanční náročnost. Škola je poskytuje žákům, u kterých se potřeba dílčích úprav ve vzdělávání projeví.

4.1.1 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory

Plán pedagogické podpory (PLPP) sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce. Je zpracováván pro žáka od prvního stupně podpůrných opatření a to na základě potřeb úprav ve vzdělávání nebo zapojení do kolektivu. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním probíhají rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným. S PLPP je seznámen žák, zákonný zástupce žáka a všichni vyučující. Obsahuje popis obtíží žáka, podpůrná opatření prvního stupně, stanovení cílů podpory a způsobů vyhodnocování naplňování plánu. Naplňování cílů PLPP škola vyhodnocuje nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření. Pokud podpůrná opatření nevedou k naplňování cílů, doporučí škola zletilému žákovi nebo zákonnému zástupci žáka využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení. Do doby zahájení poskytování podpůrných opatření druhého až pátého stupně na základě doporučení školského poradenského zařízení poskytuje škola podpůrná opatření prvního stupně na základě plánu pedagogické podpory.

4.2 Postup před přiznáním podpůrných opatření druhého až pátého stupně

Podpůrná opatření vyšších stupňů (druhého až pátého) může škola uplatnit pouze s doporučením ŠPZ, pokud toto zařízení shledá, že vzhledem k průběhu a výsledkům poskytování dosavadních podpůrných opatření nedochází k naplňování vzdělávacích možností žáka či k uplatnění jeho práva na vzdělávání. Podmínkou poskytování podpůrného opatření druhého až pátého stupně školou nebo školským zařízením je vždy předchozí písemný informovaný souhlas zletilého žáka, nebo zákonného zástupce žáka. Podpůrné opatření druhého až pátého stupně přestane škola po projednání se zletilým žákem, nebo jeho zákonným zástupcem poskytovat, pokud z doporučení ŠPZ vyplývá, že podpůrné opatření již není nezbytné.

Pro účely poskytování poradenské pomoci ŠPZ zajistí škola bezodkladné předání plánu pedagogické podpory školskému poradenskému zařízení, pokud se žák podle něho vzdělával.

Poradenskou pomoc ŠPZ může využít žák nebo jeho zákonný zástupce také na základě svého uvážení nebo na základě rozhodnutí orgánu veřejné moci podle jiného právního předpisu.

4.2.1 Zvláštní ustanovení o některých podpůrných opatřeních

4.2.1.1 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení individuálního vzdělávacího plánu

Individuální vzdělávací plán (IVP) sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce. Může být zpracováván pro žáka od druhého stupně podpůrných opatření a to na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zákonného zástupce. IVP vychází ze školního vzdělávacího programu. Obsahuje mj. údaje o skladbě druhů a stupňů podpůrných opatření poskytovaných v kombinaci s tímto plánem. V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření stanovená v RVP ZV. S IVP jsou seznámeni všichni vyučující žáka a současně žák, či zákonný zástupce žáka, který tuto skutečnost potvrdí podpisem písemného informovaného souhlasu. ŠPZ ve spolupráci se školou sleduje a nejméně jednou ročně

vyhodnocuje naplňování individuálního vzdělávacího plánu a současně poskytuje žákovi, zákonnému zástupci žáka a škole poradenskou podporu.

4.2.1.2 Asistent pedagoga

Asistent pedagoga poskytuje podporu jinému pedagogickému pracovníkovi při organizaci a realizaci vzdělávání žáka (příp. více žáků) se speciálními vzdělávacími potřebami v rozsahu stanoveném podpůrným opatřením. Pracuje podle pokynů jiného pedagogického pracovníka, podporuje samostatnost a aktivní zapojení žáka do všech činností uskutečňovaných ve škole v rámci vzdělávání, včetně poskytování školských služeb. K jeho hlavním činnostem patří pomoc žákovi v adaptaci na školní prostředí, při výuce a při přípravě na výuku, při výchovné a vzdělávací činnosti a při komunikaci s ostatními žáky, rodiči žáka a komunitou, ze které žák pochází. Poskytuje rovněž nezbytnou pomoc žákovi při sebeobsluze a pohybu během vyučování a při akcích pořádaných školou mimo místo, kde škola uskutečňuje vzdělávání nebo školské služby. Při poskytování asistence je třeba vždy klást důraz na to, aby žák byl v co nejvyšší možné míře veden k samostatnosti.

5. Program pomoci žákům při změně vzdělávacího programu

5.1 Přestup žáka – změna vzdělávacího programu

Při změně vzdělávacího programu (tzn. při přestupu žáka z jiné školy na naši školu) poskytujeme žákům pomoc při začleňování do nového kolektivu v rámci působení třídního učitele a ostatních vyučujících, konzultacemi a diferenciací požadavků podle schopností a možností jednotlivého žáka. Realizujeme tzv. Adaptační plán.

5.2 Konkrétní formy pomoci žákům při změně vzdělávacího programu

- třídní učitel informuje neprodleně ostatní pedagogy o přestupu nového žáka
- třídní učitel i ostatní vyučující rozhovorem se žákem zjistí odlišnosti našeho školního vzdělávacího programu a ŠVP školy, odkud k nám žák přichází

- na základě takto zjištěných skutečností upravíme požadavky na nového žáka do doby, než se dokáže bez problémů přizpůsobit našemu ŠVP
- navážeme kontakt se zákonnými zástupci žáka a nabídneme jim pomoc v případě problémů s přechodem žáka na náš ŠVP
- pomoc žákům při změně vzdělávacího programu časově neomezujeme

6. Závěrečná ustanovení

Strategie školy na podporu úspěšnosti žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných byla opětovně projednána na pedagogické radě 28. 8. 2019.

Platnost od 1. 04. 2019.

Mgr. Lýdia Milanovská
výchovný poradce

Mgr. Radek Behenský
ředitel školy